Viraktavaishnavavivechanam

विरक्तवैष्णवविवेचनम्

Document Information

Text title : Shri Saketanivasacharyavirachitam Viraktavaishnavavivechanam

File name : viraktavaiShNavavivechanamsAketanivAsAchArya.itx

Category : raama, rAmAnanda

Location : doc_raama

Author : sAketanivAsAchArya

Transliterated by : Mrityunjay Pandey

Proofread by : Mrityunjay Pandey

Description/comments : From Chatuh Sampradaya Dig-Darshanm

Latest update : December 3, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 3, 2023

sanskritdocuments.org

विरक्तवैष्णवविवेचनम्

(श्रीटीलाचार्य)

अङ्गददास उवाच -
वैष्णवानां विरक्तानां सम्प्रदायस्य का भिदाः ।
रीतिं च भव्यनीतिं च प्रब्रूहि योगिपुङ्गवः ॥

श्री साकेतनिवासाचार्य उवाच -
रामानन्दश्च निम्बार्कौ विष्णुस्वामी च मध्वकः ।
चत्वारः सम्प्रदायास्तु निर्णीता धर्मशास्त्रतः ॥ १॥

विष्णोश्च विष्णुभक्तानां सेवां कुर्वन्ति वैष्णवाः ।
स्वाध्यायं निरतं चैव विशेषः गुरुपूजनम् ॥ २॥

प्रचारकाश्च धर्मस्य सत्साहित्यस्य सर्जकाः ।
भवन्ति वैष्णवाः सर्वे विद्वद्भिर्निश्चिता मताः ॥ ३॥

त्यजन्ति गृहसम्बन्धं दानं तपश्च नैव च ।
कुर्वन्ति सर्वदाभ्यासं धर्मशास्त्रप्रमाणतः ॥ ४॥

भृत्यकार्यं न कुर्वन्ति कुर्वन्ति देवपूजनम् ।
बाणी-विनायकानां च कार्यं कुर्वन्ति सर्वथा ॥ ५॥

विरक्तानां च साधूनां रामानन्दानुयायिनाम् ।
गृहस्थत्वं निषिद्धं हि धर्मज्ञैः साधुभिर्जनैः ॥ ६॥

विरक्तस्य च गार्हस्थ्ये धर्मकृत्याग्रहिष्कृतिः ।
आरूढपतितस्यात्र प्रायश्चित्तं न तस्य हि ॥ ७॥

विरक्तगृहितां प्राप्तो भ्रष्टो धर्माधिकारतः ।
मठ-मन्दिरसम्पत्तौ चाधिकारो न तस्य हि ॥ ८॥

स्वामित्वे चाधिकारो न मठस्य मन्दिरस्य च ।

अस्माकं सम्प्रदायस्य चासौ प्रथा हि विद्यते ॥ ९॥

स्वाधिकारान् जनः सर्वानारूढपतितस्त्यजेत् ।
स्थापनीयो हि तत्स्थाने विरक्तश्चापरो बुधैः ॥ १०॥

विवाहो नैव कर्तव्यो विरक्तैः साधुभिः खलु ।
सम्प्रदायस्य नीतिर्हि कथिता मुनिपुङ्गवैः ॥ ११॥

सम्प्रदायस्य रूढिश्च रामानन्दस्य निश्चिता ।
भाषितं शास्त्रकारेण योगाद्रूढिर्बलीयसी ॥ १२॥

सपत्नीको भवेन्नैव दुर्व्यसनी भवेन्न च ।
न भवेल्ललनासङ्गी स्वाध्यायं च त्यजेन्न हि ॥ १३॥

देवालये विरक्तानां स्त्रीनिवासो विवर्जितः ।
नो चेद् घृताग्नि संयोगात् प्रदाहोऽपि भवेत् ध्रुवः ॥ १४॥

प्राणिसङ्घे दयां कुर्याद् धेनुषु च विशेषतः ।
तेषां संरक्षणं कार्यं जलभोजनदानतः ॥ १५॥

सदाचारी च विद्वांश्च शिष्यः कार्यो हि साधुभिः ।
उद्धारः सम्प्रदायस्य सतां सेवा यतो भवेत् ॥ १६॥

विज्ञः सर्वत्र पूज्यस्तु कथितो नीति वेदिभिः ।
यथा चन्द्रस्तमो हन्ति तथा शिष्यो विचक्षणः ॥ १७॥

सम्प्रदायहिते मग्ना ये तु शिष्या भवन्ति हि ।
ते शिष्याः कथिताः श्रेष्ठाः सम्प्रदायस्य देशिकैः ॥ १८॥

धूम्रपानं न कुर्याच्च तद्धि बुद्धिविनाशकम् ।
न द्यूताचरणं कुर्यात् कथितं साधुबुद्धिभिः ॥ १९॥

सत्साहित्यप्रचारी च शिष्यस्तु बुद्धिमाञ्च्छ्रुतः ।
सम्प्रदायस्य तस्मात्तु शिष्यो भवति रक्षकः ॥ २०॥

ये शिष्या गुरुवर्याणां सुकीर्तिं वर्धयन्ति हि ।
पूजनीयश्च ते नित्यं वन्द्याश्च भुवनत्रये ॥ २१॥

जपस्तु राममन्त्रस्य रामनाम्नश्च कीर्त्तनम् ।
शिखया चोपवीतेन मालोर्ध्वपुण्ड्रधारणम् ॥ २२॥

प्रतिदिनं च कर्तव्यमाचार्यग्रन्थचिन्तनम् ।
सायं प्रातर्विधेया च श्रीसीतारामसंस्तुतिः ॥ २३॥

चतुर्थ आश्रमो ज्ञेयः श्रीयुतं स्वेतचन्दनम् ।
शुक्लकाषायवस्त्रे च विरक्तानामिति श्रुताः ॥ २४॥

कौपीनं मुञ्जसंयुक्तमथवा तूलजं तथा ।
वैष्णवस्तु सदा धार्यं हीदं चाप्तसमीरितम् ॥ २५॥

अस्माकं सम्प्रदायस्य इतिहासस्य सर्जिका ।
भविष्यति अवश्यं वै टीलाद्वारपरम्परा ॥ २६॥

इति श्रीसाकेतनिवासाचार्यविरचितं विरक्तवैष्णवविवेचनं समाप्तम् ।

Encoded and proofread by Mrityunjay Pandey

Viraktavaishnavavivechanam

pdf was typeset on December 3, 2023

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*